СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза".

Рôкъ VIII. | Олифантъ, Па. Четверъ 8-го Новембра 1900. | Число 42.

КАЛЕНДАРЬ.

Новемберъ.

8	Ч.	† Димитрій велмуч.
9	П.	Несторъ муч.
10	С.	Терентій муч.
11	Н.	22. по Сош. Анастазія первмуч.
12	П.	Зиновій и Зиновія
13	В.	Стахій, Амплій и Урбанъ
14	С.	Косма и Даміянъ

ЗМѢСТЪ.

Вôдъ Редакціи. — Переглядъ тыждневый. — Що робити зъ грôшми? — Рускій робôтники лучѣть ся разомъ.— Вôдповѣдь разъ на все. — Дописи. — Кумъ Грицько и Василь. — Новинки. — Посмертнй вѣсти. — Пѣснь о козѣ. — Фейлетонъ: Пригоды капуляса. — Цѣкава баба. — Для нашихъ дѣтей. — Всячина. — Надôсланє. — Оголошеня.

Вôдъ Редакціи.

Нові книжки: »Руско-англійскій провôдникъ« 50 ц. »Капиталъ и праця« 10 „ »Борба клясъ« и »Чому робôтники орґанізують ся« 10 ц.

Сй книжки повиненъ кождый Русинъ мати.

Присылайте замовленя вразъ зъ грôшми на календарь на рôкъ 1901. Буде коштувати 50 центôвъ, але и буде въ нѣмъ що почитати.

Котрый бизнесменъ не прислав ще свого адвертайзменту до календаря (оденъ цаль коштуе $1.25, другій, третій и т. д. по 50 цнт.), нехай зробить се всейчасъ, бо потôмъ буде за пôзно. Такъ само нехай всѣ тй спѣшать ся, що хотѣли-бъ образокъ якій до календаря дати.

— **Чи** записалисьте собѣ вже »Свободу«? Єсли нѣ, зробѣть то сейчасъ. Не чекайте, щобы васъ хто нукавъ, але пошлѣть 2 доляры до редакціи, а достанете квитъ и »Свободу« точно що тыждня. Памятайте, що »Свобода« все стоить за правдою и за робôтнымъ народомъ, та що чимъ бôльше людей буде за »Свободу« платити, тымъ буде она и лѣпша и бôльша.

Переглядъ тыждневый.

Въ Европѣ вôдграють ся теперь досыть важнй подѣи. Смерть старого и вступлене на тронъ молодого италійского короля, выбôръ нового парляменту въ Австріи и Анґліи, всесвѣтна парижска выстава, вôйнъ въ Хинахъ и Африцѣ, борба въ парляментахъ, рôжнй мѣжнароднй конґресы и т. д., и т. д. все те знаменуе великій рухъ и жите мѣжь европейскими народами.

Одна головно рѣчь впадае тутъ дуже въ очи: тиха, але завзята и систематична борба народôвъ зъ правительствами. Метою першихъ есть воля и полекша житя, а другй всѣми силами старають ся придушити тй змаганя. И дають ся чути голосы незадоволеня, ситуація стає грôзною. Кожде правительство несправедливыми уставами и тьмою вôйска та баґнетôвъ стараесь себе охоронити, а народы пôдъ натискомъ тои силы все бôльше и бôльше пôдупадають матеріяльно, учать ся розрôжняти правду вôдъ кривды и громадно переходять до обозôвъ бажаючихъ реформъ, до радикалôвъ и соціялістôвъ. Где бôльшій гнетъ тамъ скорпій розкладъ. Въ Ишпаніи прибирае вôнъ постать революційну, въ Италіи переходить въ анархію. Росію пôдточуе мовъ хробакъ а въ Франціи и Нѣмеччинѣ дôйшовъ вже до небувалыхъ розмѣрôвъ.

Одна лишь Австрія, якъ вô всѣмъ такъ и ту лишила ся еще по заду, хотяй знавцѣ еи вôдносинъ предсказують, що въ складѣ сего парляменту, котрый теперь выбирае ся, дôстанесь о много бôльша скôлькость поступовыхъ елементôвъ, якъ была передъ тымъ. Стверджуе се той фактъ, що все тамъ теперь въ великôмъ руху, все бачить въ будучихъ послахъ остатну надѣю и пôдпору.

О скôлько можна было констатувати, Русины въ Галичинѣ поклали до теперь слѣдуючихъ своихъ кандидатôвъ на послôвъ до рады державнои: Ю. Романчука, о. Ив. Зельского, д-ра К. Левицкого, о. Танячкевича о. Давидяка, селянина П. Новаковского, д-ра Яросевича, о. Ив. Воляньского, д-ра Короля, д-ра Трильовского, селянина Микелиту, д-ра Коса, д-ра Евгена Левицкого, В. Будзиновского, селянина Ив. Сандуляка и Т. Старуха.

На Угорщинѣ такъ само нема добра. Вôдъ кôлькохъ лѣтъ повторяе ся въ тôмъ краю грôзне незадоволене працюючого люду, а частогусто плыве навѣть кровъ. Передъ кôлькома тыждянми въ мѣсцевости Кониаревѣ, где мешкають самй Румуны, прійшло ажь до явного бунту и лишь одно войско было въ станѣ зробити порядокъ. Наслѣдки однакъ суть дуже страшнй, бо богато хлопôвъ убито на смерть а кôльканайцять ранено. Угорске правительство звалюе цѣлу вину того нещастя на политичныхъ аґітаторôвъ зъ заграницѣ. Але чи справдѣ оно такъ?

А полуднева Африка все еще є свѣдкомъ страшнои борбы. Вôдгомонъ выстрѣлôвъ и стогôнъ ранныхъ и конаючихъ розлягають ся по цѣлôй краинѣ. Останки бурскои арміи въ числѣ около 15 тысячь роздѣлили ся на малй вôддѣлы и пôдъ комендою здôбныхъ вождôвъ непокоять сильно Англійцѣвъ. Остатными часами забили они знову кôлька сотъ англійского вôйска а другихъ тôлько взяли до неволѣ. Перетинають такожь кождого дня дроты телеґрафічнй, нищать желѣзницѣ и дуже часто перелапують транспорты зъ поживою и амуніцією призначенй для англійскои арміи. Лордъ Робертсъ казавъ дня 25. авґуста оголосити Трансвалъ кольонією англійскои короны, а якъ бы на глумъ такому оголошеню, змусивъ того самого дня бурскій ґенералъ Бота два полки англійскй до капітуляціи.

Пôсля всего якъ рѣчи въ Хинахъ теперь стоять, здае ся, що хиска держава не буде подѣлена, а лишь всѣ чужинцѣ будуть мати вôльный вступъ до сеи краины. — Покоєвй переговоры будуть вести міністры находячй ся въ Пекинѣ, а не спеціяльнй комісарѣ, а то для заощадженя часу. Кажуть, що союзнй державы зажадають 200 міліонôвъ долярôвъ вôдшкодованя за понесенй втраты. Кромѣ сего деякй высокй урядники, що давали баксерамъ явну або тайну помôчь мають бути укаранй. - Въ виду сего мінîстеръ Канґ-Ii и ґоверне̂ръ провинціи Шенсі. Ю-Сіенъ предчуваючи недобрый конецъ для себе, вôдобрали собѣ жите. Повстанцѣ, особливо полудневй, все ще рухають ся, займають и рабують поменчй села и мѣсточка, а на головы місіонарôвъ накладають цѣну. Рôвно-жь приходять вѣсти, що переговоры покоєвй вже начались та що Хинчики годять ся дати ґваранцію на те, що непорядки сего рода вже бôльше не повторять ся, та щобы представителѣ союзникôвъ розслѣдили понесенй втраты и жадали вôдшкодованя, але хотять, щобы пôдчасъ переговорôвъ было перемиріє, то єсть, щобы ихъ нѣхто не воювавъ.

Филипинцѣ почали громадитись послѣдными часами знову до купы и нападати на Американцѣвъ, а навѣть кôлька разôвъ добре ихъ выбили.

Въ хвили коли друкуесь наша ґазета горожане Сполученыхъ Державъ сповняють свой найважнѣйшій обовязокъ — выбирають людей, вôдъ котрыхъ залежить хто буде найвысшимъ урядникомъ сеи великои краины. На жаль Американцѣ, хотяй хвалять ся, що суть цивилізованымъ народомъ въ справѣ выборôвъ поступають зовсѣмъ не такъ якъ цивилізованымъ людямъ належить, бо вмѣсто голосувати на людей на даный урядъ вôдповѣдныхъ выбирають тыхъ, що бôльше заплатять. Се роблять не лишь люде простй, неученй, але навѣть такй, котрй повиннй бы ще другимъ показувати дорогу. Въ виду того, если выбôръ зъ 6-го с. м. недобрый, то се вина не-кого другого, а самыхъ америк. ситизенôвъ. Самй на себе бичь готують, то-жь и самй на себе нехай нарѣкають.

Що робити зъ грôшми?

Страйкъ углярôвъ въ Пенсилвеніи скôнчивъ ся. На вôдозву зô стороны уряду »Руско-Народного Союза«, щобы тй Русины, що не дôткненй страйкомъ складали грошѣ, котрыхъ бы въ разѣ потребы можна ужити для спроможеня бѣдныхъ — вôдкликались деякй люде зъ Troy, N.Y., Ansonia, Conn., Jersey City, N. J., New York, N. Y., Pittsburg, Pa., Wickhaven, Pa., Olyphant, Pa. и Chicago, Ill. Грошѣ присланй сими людьми були квитованй въ »Свободѣ«. Всѣхъ грошей зôбрано $138.25. Зъ того выпозичено страйкерамъ лишь $13.00, зъ котрыхъ звернено назадъ $5.00, а есть надѣя, що и $8.00 зôстануть назадъ зверненй. Въ виду сего въ рукахъ редакціи »Свободы« находить ся теперь готовыхъ грошей $130.25, а коли довгъ зôстане вôдданый буде $138.25.

Сума се вправдѣ невелика, але зваживши, що богато Русинôвъ працює при твердôмъ углю, зваживши, що Русины всѣ робôтники, отже бѣднй люде, що подôбна складка рѣчь зовсѣмъ у насъ нова, и що противъ сеи складки аґітували нашй противники — навѣть таку малу складку треба вважати за рѣчь потѣшаючу. Але не о се ходить. Ходить о те, що зъ тыми грôшми робити? Страйкеры вже нашои помочи не потрѣбують, а грошѣ зôбранй лежать въ рукахъ редакціи, котра самовôльно не хоче анѣ не смѣє ними розпоряджати. Зôстае отже одно: такъ якъ була публично заголошена складка, такъ само публично запытати всѣхъ, що зложили грошѣ, чи хотять они, щобы сй грошѣ назадъ имъ звернути чи на яку другу цѣль обернути, що мы отсимъ и робимо, та просимо, щобы жертводателѣ дали намъ вôдповѣдь въ сѣй справѣ найдальше до 1-го грудня.

Будучи сего переконаня, що нѣхто зъ жертводателѣвъ не схоче дарованыхъ грошей назадъ вôдбирати, мы робимо предложене, щобы сй грошѣ обернути въ користь народнои касы, котрои намъ доконче потреба. На вѣчу, котре мае вôдбутись 1-го януара 1901 въ Jersey City, N. J. въ дѣлѣ Еміґраційного Дому и другихъ важныхъ справъ, можна бы заложити нове товариство чисто народне пôдъ назвою Нова Русь, Молода Русь, Заокеанска Русь або якою другою, выбрати урядъ и ему вôддати сй грошѣ до касы, котра була бы народною и грошѣ зъ неи лишь на народнй цѣли були-бъ ужиганй. До товариства такого мôгъ бы належати кождый Русинъ за маленькою мѣсячною або рôчною оплатою. Товариство таке добре зъорґанізоване могло-бъ принести велику корысть для нашихъ народныхъ справъ не тôлько тутъ, але и въ старôмъ краю.

Въ виду сего пытаемо ще разъ Вп. жертводателѣвъ що зъ тыми грôшми робити?

Пригоды капуляса.

(Нар. казка).

(Конець.)

Прийшолъ капулясъ зо своима трома камратами до нього (мѣста) и гвошли до єдной жидôвской трактиярнѣ тай посѣдали до креселъ, а такъ капулясъ ся просить гвастителя трактирнѣ: „що нового чувати?" Гваститель говорить: „небарзъ добре гъ насъ чувати." Капулясъ: „а що таке?" Жидъ: „ни, наши цѣсаръ мали три принцизи такъ тоты принцизи ходили коло моря на прохацку и ихъ ктоси вкрали, а трудно такого чловека найти, абы тоты принцизи вынайшли; южь цѣсаръ на тото дуже скельтували." Говорить капулясъ: „Знаєте що господине, мызме мудерцѣ съ цѣлого свѣта, а мы тоти принцизи найдеме." „Ни, добрѣ, але я думамъ, то трудно ихъ найти." „Чомъ?", говорить капулясъ. „Ни, бо ту естъ єденъ старый кляшторъ а до того кляштору каждый вечеръ мусить ити єденъ воякъ кашу готовити а до рана нема ни каши ни вояка, хтоси ихъ гъ ночи краде. Та нашь цѣсаръ южь и войска дуже стратилъ при ти кашѣ а ту розмаиты мудерцѣ была а тому кôнця не можуть дôйти, то я не знамъ ци вы годни, пане." „Господине". говорить капулясъ, „кедъ я разъ повѣмъ, що я ихъ вынайду, то вынайду, бо мызме моцаре а мудерцѣ найбôльши на свѣтѣ." „Ни, то я дамъ знати найяснѣйшому цѣсарови." „Можете", говорить капулясъ. Жидъ далъ знати цѣсарови о мудерцяхъ, такъ цѣсаръ розказалъ, щобы мудерций до нього пôслалъ. Приде жидъ каже мудерцѣмъ, що найяснѣйшій цѣсаръ хоче панохъ мудерцохъ до себе. Одповѣлъ капулясъ: „така мѣ дорога до цѣсара якъ и цѣсарови ку намъ." Жидъ далъ знати цѣсарови одповѣдь, що оби не пôдутъ до цѣсаря, най цѣсаръ прійдутъ до нихъ, кетъ хотять жебы имъ принцизы нашли. Цисаръ ся застановилъ на одповѣдь, але потôмъ сѣлъ до керича, пришолъ ку мудерцу капулясови. Прийде до мудерцохъ: „то высте мудерцѣ съ цѣлого свѣта?" Капулясъ говорить: „гей!" „А вынайдете моѣ три страчены пренцизы?" Капулясъ говорить: „Пôдъ штырома днями ту будуть." „А заплату достанете таку", говорить цѣсаръ; „троме ся ожените зъ моѣми принцизами, а четвертый най сой выбере жену, де хоче а до кральовства буде малъ таку частъ якъ и вы троме." Говорить капулясъ: „о тымъ на потимъ; плаци жадной не пожадаме покля не найдеме, лемъ хочеме, жебы цисаръ дали розказъ тоты чорны фаны познимати, а банды жебы по мѣстѣ грали, жебы была веселость не смутокъ. Ай намъ жебы єдну банду дали, жебы намъ грала, и жебызме мали ѣсти, пити достъ задармо." „То ся стане", новѣлъ цѣсаръ. Такъ пють, ѣдять, банды имъ грають, ажъ приходить вечеръ, такъ говорить капулясъ до того, що камѣня дусилъ: „ты пôдешъ ґнесъ гъ вечеръ до кляштору кашу варити." Такъ онъ пôшолъ; готуе, готуе, мѣшатъ, ажъ ту приходить дванаста година гъ вечеръ, сходить якись цыґанчикъ доло коминомъ и просить ся, ци каша южъ готова. А той говорить: „я тобѣ дамъ каши, лемъ подъ ту." Пришолъ циґанчикъ по кашу, хоче брати, тотъ не хоче дати такъ, же имъ пришло до битки и такъ ся били, же цыґанчикъ того мало не домордувалъ, лемъ той ся му вырвалъ а такъ утѣкъ на трактирню. А цыґанчикъ взялъ кашу и понюсъ до пекла принцезамъ. Говорить капулясъ: „та якъ тамъ было?" „Но, якъ пришолъ циґанчикъ о дванасті по кашу — я му не хотѣлъ дати. Зачализме ся бити такъ, же вôнъ мя мало не домордувалъ, лемъ ємъ ся му вырвалъ и фтюкъ", говорить той, що камѣня дусилъ въ рукахъ: „Ей, брате, та ты не мôцный, кой ты далъ циґанчикови кашу взяти."

Такъ пришолъ другий вечеръ, такъ капулясъ розказалъ ити кашу готовити до кляштору тому, що въ рукахъ зелѣзо дусилъ. Такъ онъ пôшолъ. Готуе кашу, готуе, ажъ ту приходить 12-ста година гъ ночи — иде циґанчикъ доло коминомъ а просить ся: „готова южъ каша?" а той му одповѣдатъ: „я тобѣ дамъ каши, кедъ ти тамтотъ не далъ." Але циґанчикъ зомкнулъ ся доло коминомъ и бере кашу — тотъ му не хоче дати и злапали ся бити и били ся ажъ до рана и такъ циґанчикъ змордувалъ моцаря, што лемъ ся му ледво вырвалъ и утѣкъ до трактирнѣ а циґанчикъ кашу взялъ. Просить ся го: „та якъ тамъ, доготовилъ єсъ тоту кашу?" Одповѣдатъ: „Але де; такъ ся зовнимъ стало якъ и съ тамтымъ тамтой ночи." Говорить превраци-гора: „Ей, вы братя не мôцны, кетъ вы ся дали побити єдному циґанчикови. Будете видѣти якъ я пôду, што я му зроблю." На третю нôчь розказалъ капулясъ пôти кашу варити превраци-горѣ и онъ пошолъ. Варитъ, варить, ажъ ту пôзно гъ ночи приходить циґанчикъ доло коминомъ, а просить ся: „ци машь кашу готову?" „Ажь я тобѣ дамъ каши, кетъ ти тамты не дали." Скочитъ до циґанчика го бити, але циґанчикъ ся трималъ; такъ ся били до бѣлого рана и такъ превраци-гора мусѣлъ уступити афтечи, а циґанчикъ кашу взялъ. Прийде до трактырнѣ — просять ся го: „та якъ тамъ было?" „А, дайте покôй; то собака якйй-си циґанчикъ. Такъ ємъ ся зъ нимъ бралъ, билъ до теперъ и такъ ємъ мусѣлъ уступити, а вôнъ кашу взялъ." А капулясъ говорить: „Ай вы братя не мôцны. Будете видѣти што я му зроблю." На четверту нôчь пôшолъ капулясъ кашу варити. Варить, — ажъ ту гъ ночи приходить доло коминомъ циґанчикъ и просить ся, ци южъ каша готова. „Я тобѣ дамъ каши", говорить капулясъ. „Ту до мѣха а киѣ по нѣмъ!" Такъ киѣ били циґанчика гъ мѣху, а капулясъ лемъ варить кашу. Потôмъ прилѣтуе другий, кричить: „што таке, же нѣтъ каши ани циґанчика?" Говорить капулясъ: „подъ и ты до мѣха, киѣ по нѣмъ!" И такъ киѣ били обохъ гъ мѣху. По длугôмъ часѣ прилѣтуе той самъ ґазда зъ ланцками, хромый, кричить: „што таке, де каша?", „Я ти дамъ каши", говорить капулясъ, „подъ ту до мѣха а киѣ по нѣмъ!"

И такъ киѣ били всѣхъ трехъ гъ мѣху. Такъ зачне той хромый просити ся капулясови, жебы ихъ пустилъ. „Но, нѣтъ; я васъ потля не пущу, покля мѣ не приведете тоты три принцизы, котрысте вкрали." Говорить хромый: „То южъ ти ихъ приведеме, лемъ насъ пустъ." „Но, нѣтъ. Пущу того найменшого, першого най мѣ принцизы приведе." И такъ зробилъ. Капулясъ пустилъ го и той привѣдъ йому три принцизы. А ту говорить: „киѣ добрѣ по нихъ!" Хромый ся просить: „то што хочешь ищи? Принцизы ту

„SVOBODA“
(LIBERTY.)
The Little Russian Weekly, published every Thursday by the Svoboda Publ. Co., 112 Jones Str., Olyphant, Pa.

Established 1893.

Advertising rates furnished on application.

Entered at Olyphant, Pa. Post Office as Second Class Matter.

„Свобода“

часопись для руского народа въ Америцѣ и орґанъ »Р. Н. Союза«, выходить що тыждня въ Четверъ и коштуе:

Въ Америцѣ на	рôкъ	$2.00
„ „ „	пôвъ року	1.00
„ „ „	чверть року	50
„ „ „	оденъ мѣсяць	18
До старого краю на рôкъ		$3.00

Оплачувати газету треба всегда зъ горы (напередъ).

Адресъ:
„SVOBODA“
112 Jones Str. — OLYPHANT, Pa.

Грошѣ треба посылати въ реджістрованôмъ листѣ, або черезъ експресовый або почтовый money order (мони ордеръ). Money order, то е карточку, котру достанете вôдъ почтара або аґента на експресовôмъ офісѣ, пôшлѣть намъ, бо безъ того мы не годнѝ грошей достати.

Хто хоче, щобы его адресъ змѣнити, мусить подати намъ, кромѣ нового, также свôй старый адресъ.

Увага.

Хотячѝ приступити до „Союза“ най посылаютъ вступне и мѣсячне до касіера:

Alex Szlanta,
Postmaster.
MAYFIELD, PA., Lack. Co.

И увѣдомлять секретара пôдъ адресою:

D. D. Pyrcz,
P.O. Box 355,
OLYPHANT, PA., Lack. Co.

Хто бы бувъ покривдженый вôдъ котрого зъ урядникôвъ »Союза«, нехай пише до предсѣдателя:
REV. A. BONCZEVSKY, 10 May str.
Ansonia, Conn.

Рускѝ робôтники
лучѣть ся разомъ!

Страйкъ углярôвъ показавъ нашимъ людямъ жіючимъ не лишь въ Пенсилвеніи, але и поза еѣ границями, що въ едности сила. Але страйкъ той повиненъ бувъ научити ихъ еще другои рѣчи, а именно, що если орґанѣзація робôтнича мае бути для нихъ якъ найбôльше корыстною, то мусить бути зложена зъ юнiй національныхъ, то есть мѣсцевыхъ орґанізацій зложеныхъ зъ людей однои народности и маючихъ повну автономію (самоуправу). Иначе сказавши кожда народнôсть повинна мати свою мѣсцеву юнію, своихъ урядникôвъ, свою касу и т. д.. але заразомъ належати до однои спôльнои орґанізаціи. Що така рѣчь конечна, легко зрозумѣти. Въ юніяхъ где есть мѣшаный народъ всегда перевагу беруть Американцѣ и Айришѣ, хочь бы ихъ було и мало; ґаздують они грôшми якъ хотять, поступаютъ зъ другими неразъ несправедливо и своевôльно, а люде не знаючѝ нѣчого або лишь дуже мало по анґлійски тôлько платять, стоять по кутахъ и слухаютъ. Се не добре, такъ розумнѝ люде не роблять и длягого всѣ Русины повиннѝ старати ся творити свои рускѝ мѣсцевѝ робôтничѝ орґанізаціи (юніи) и лишь яко такѝ приступати до орґанізацій великихъ а не яко поодинокѝ люде, хиба що на данôмъ мѣсци ихъ такъ мало, що не годнѝ своеи власнои орґанізаціи заложити.

Вôдповѣдь разъ на все.

Звѣстный »православный« священникъ о. Гр. Грушка, редакторъ-издатель »Свѣта« кричавъ вже неразъ що »Свобода« винна ему грошѣ та що галицкѝ попы здираютъ рускихъ робôтникôвъ заряджуючи складки на Еміґраційный Дôмъ, школьный фондъ, фондъ для страйкерôвъ и т. д. Що до першого, то кажемо разъ на все те, що о. Грушка дуже добре знае, а именно, що нынѣшна спôлка »Свободы« не мала и не мае нѣчого до роботы зъ о. Грушкою, анѣ вôдъ него нѣколи нѣчого не куповала. Если о. Грушка мае якѝ претенсіи то мае ихъ до приватныхъ людей зъ котрыми робивъ угоду купна и продажи чи яку другу. Що до другого коника на котрôмъ о. Грушка звыкъ ѣздити вôдповѣдь така. Всякѝ жертвы на высше згаданѝ народнѝ цѣли складае народъ добровôльно, хто хоче дае, а хто не хоче — не дае, одже о здирствѣ людей не може бути тутъ бесѣды. Ровно-жъ нѣгде ище анѣ центъ не пропавъ зобраный на сѝ цѣли. Вмѣсто писати нѣсенѣтницѣ о здирствѣ и кривдѣ руского робôтника дознаваныхъ зъ стороны галицкихъ священникôвъ, о. Грушка повиненъ бы радше пригадати собѣ (хотяй передъ вôдъѣздомъ до краю) о тыхъ $150.00 зобраныхъ нимъ на Дôмъ Еміґраційный, котрѝ вже кôлька лѣтъ спочиваютъ въ его кишени, або о $105.00 на якихъ вôнъ скривдивъ свого бувшого спôвредача, не заплативши ему пріобѣцаной платнѣ. Удавати пріятеля руского робôтника и буцѣмъ-то розпинатись за него и въ тôй самъ часъ кривдити его, се не може принести чести навѣтъ переходившому кôлька разôвъ на православіе и унію редакторови »Свѣта«.

Дописи.

St. Louis, Mo.

Нашѣ Русины зачинаютъ братись до дѣла. А посвѣдчае то, що ажъ 12 забрали цѣлѝ горожанськѝ паперы. Всѣхъ нашихъ, що голосували того року, есть вже до 40 и маютъ замѣръ заложити своѝ клюбъ політичный.

Робота йде досить лихо. Малисьмо 2 балѣ на доходъ будови церкви. А если Господь намъ поможе лѣпше зъорґанізоватись, то будемо мати й свою руску галю.

Всѣхъ секретарôвъ мѣсцевыхъ и околичныхъ братствъ прошу, щобы подавали всѣ новины до нашои »Свободы«.

Алексій Валевскій.

Зъ Buffalo, N. Y.

Непорядки и пониженє нашои народнои чести и обряду въ Auburn, N. Y. и другихъ мѣсцевостяхъ, где Русинôвъ есть не богато, описанѣ въ »Свободѣ« склонили и мене написати пару словъ въ сѝй справѣ.

Причиною сего пониженя и непорядкôвъ е не лишь наше мале число, але передовсѣмъ наша байдужность, бракъ взаимного порозумѣня и любови, бракъ добрыхъ провôдникôвъ и згубнѝ вплывы нашихъ непріятелѣвъ.

Житє нашѣ громадске по малыхъ кольоніяхъ ограничаесь на тôмъ, що вôдъ часу до часу, ось примѣромъ разъ въ рôкъ клачемо до себе руского священника. Користи зъ сего великои бути не може, а она зменчаесь тымъ, що навѣть коли рускій священникъ приѣде, мусимо по айришскихъ, нѣмецкихъ та польскихъ костелахъ, значить и тогды мы пониважемо священника, котрый до насъ приходить, нашъ обрядъ и нашу народность. Сему лиху можна бы зарадити черезъ побудоване каплицѣвъ въ кождôй такой мѣсцевости, хочь бы и менчихъ якъ въ Elmira, N. Y., бо тогды кождый бы знавъ, що мае щось своего и люде горнулись бы до ней. Тѝ малѝ каплички якъ примѣромъ въ Elmira, Auburn, Syracuse, Buffalo могли бы получити ся знов разомъ и хоронити себе передъ вынародовленемъ, котре мусить дуже скоро наступити, если будемо и далѣ ще особнякомъ ходити. Але що-жъ коли нема взаимного порозумѣня и любови, бо всякѝ »патріоты« на всѣ боки ся розтягаютъ, одныхъ противъ другихъ пôдбурюютъ. Ось примѣромъ »Народный Словенськѝй Спôлокъ«, »Кат. Єднота«, »Общество Взаимопомощи« або »Соединеніе«. Всѣ они горлаютъ безъ перестанку, щобъ до ихъ орґанізацій приступати — и дурнѝ Русины приступаютъ, бо не розумѣютъ, що они не надъ полученемъ насъ въ одну руску громаду, але надъ роздоромъ нашимъ працюютъ. Та жь словеньскѝ орґанізаціи не рускѝ. — одже не для добра Русинôвъ, але для добра Словакôвъ працюютъ. Общество Взаимопомощи такожъ не руска орґанізація, але російска, а якъ дбае о добро Русинôвъ хочь бы и тыхъ, що перейшли на православіе видно зъ того, що хотяй вже давно обѣцяло выкупити зъ приватныхъ рукъ каплицю въ Buffalo, то таки до сего часу того не зробило. »Соединеніе« также не руске, але якесь греко-католицко-мадярско-словеньске, то-жь и вôдъ него для Русинôвъ годѣ чого доброго сподѣватись. Своимъ вôджадной зъ тыхъ 3 сторôнъ добра сподѣватись намъ не можна, а противно шкоды, бо кожда зъ тыхъ 3 партій защѣплюе помѣжь рускимъ робôтникомъ ненависть, незгоду, неошанованє своеи народности и т. д., то-жь ихъ радше непріятелями якъ пріятелями назвати мусимо. Тое повиннѝ собѣ вже разъ добре запамятати Русины по нашихъ малыхъ кольоніяхъ и не ити за ихъ голосомъ не розбивати свои и такъ слабѝ силы, але лучити ся до гурту, бо въ противнôмъ разѣ вынародовлять ся зовсѣмъ. Звôдки-жь сподѣвати ся намъ помочи та порады? И одного и другого повиннѝ бъ мы сподѣватись вôдъ проводирôвъ нашихъ, котрыми при нынѣшныхъ обставинахъ тутешныхъ суть священники. Але що-жь, коли дуже мало е Русинôвъ мѣжь ними, а бôльшость се мадяры, словаки, або москалѣ. Правдивѝ рускѝ священники хотѣли бъ намъ подати помôчну руку та на жаль ихъ такъ мало, що не помылюсь, сли скажу, що не перевышаютъ числа 8 и на нихъ ограничаєсь въ Америцѣ вся просвѣтно-народна робота. Решта священникôвъ зъ малыми вынятками се старокраевѝ добрѝ ґаздове. Они не дбаютъ, що рускій робôтникъ вынародовлюесь, але хотѣли-бъ чимъ скорше заробити зъ него пару дохлярôвъ и чмихнути до старого краю. Вправдѣ пôдъ натискомъ добрыхъ пастырôвъ зачали они нѣбы орґанізуватись, завязали тов. священникôвъ, навѣть проспѣвали ему многая лѣта. Мы думали, прецѣнь разъ буде порядокъ и Богъ зна чого сподѣвались. Хтось предложивъ навѣть, щобы до сего товариства припустити робôтникôвъ-Русинôвъ, котрыхъ бы парохіи повыбирали, щобы разомъ працювали, але панове превелебнѝ образили ся, що якъ бы то було, щобъ они вразъ зъ хлопами радили на мітинґахъ. А що належачи до товариства треба слухати его правъ, покинути деякѝ рѣчи, що приносять несправедливый хосенъ, та ще платити до касы де-що. — то-жь они не могли довше таке товариство тримати, бо се було противъ ихъ бизнесу и положили его до гробу. И чи-жь може рускій робôтникъ вôдъ такихъ проводирôвъ чого надѣяти ся? — Нѣ. А щобы выйти зъ нашого прикрого нынѣшного положеня на се е лишь одна рада. Лучитись всѣмъ Русинамъ такъ зъ галицкои якъ и угорскои стороны въ одну руску орґанізацію, а фалшивыхъ побôчныхъ пророкôвъ и фалшивыхъ проводирôвъ не слухати и гнати вôдъ себе геть. Ити разомъ зъ тыми священниками, що радѝ-бъ насъ поставити на рôвнѣ зъ другими народами, що працюютъ для насъ зъ нараженемъ свого быту и здоровля, хотять привести насъ до свѣтла, котрого намъ такъ конечно потреба. Що-жь до справъ релігійно-народныхъ — треба намъ чимъ скорше зробити зъѣздъ священникôвъ и делеґатôвъ церковныхъ, засновати народно церковну орґанізацію и положити разъ конець непорядкамъ и нашому пониженю.

Изидоръ Варѣнокъ.

Зъ Манілѣ, ФИЛИПИНЫ.

Намъ ту на Филипинахъ все еще якъ на грани: вымаршь зъ мѣсця на мѣсце, несупокôй, драчка зъ повстанцями, слабости, раны и т. п. ото знамена нашого житя.

Бувъ часъ, що здавалось, немовь бы вôйна хилилась до кôнця. Однѝ ґенералы повстанцѣвъ були полапанѝ, другѝ пôддали ся, третѝ порозбѣгали ся и мы вже зачали думати о скорôмъ поворотѣ домôвъ. За кôлька або кôльканайцять днѣвъ змѣнило ся однакъ все: доносять, що въ одной околици зачинае знову бурити ся населене, въ другôй появивъ ся сильный вôддѣлъ повстанцѣвъ, а ще далѣ нападаютъ вже на нашѝ пѣкеты. И знову чуйнôсть и вымаршь, стрѣлянина и погоня. А тѝ вожды повстанцѣвъ суть надзвычайно рухливѝ, мудрѝ и вôдважнѝ. Гдекотрѝ безъ перестанку непокоять нашу армію, а наколи пôзнѣйше и достануть ся до неволѣ не можь пôзнати що вôнъ за оденъ, (бо вôнъ самъ не хоче признати ся). Мы его трактуемъ якъ кождого иншого Филипинця, а вôнъ чекае лишь спосôбности, щобъ увôльнити ся и дѣлати якъ передъ тымъ. Одного такого мы були злапали въ мѣсточку Санъ Педро Макаті. Живъ межи нами два мѣсяцѣ непôзнаный. Мѣсцева людность лишь досыть дивно заховувала ся а нѣхто не знавъ причины. Пôзнѣйше доперва вôдкрыли, що вôнъ е близкій зауфаный и поплечникъ Аґвінальда и тогды вôддали его въ безпечне мѣсце.

Теперь повстане знову огортае велику часть островôвъ. Свѣже вôйско, котре приходить, буде мати досыть роботы.

Дуже добре, що сего року нема такихъ слотôвъ и дощôвъ якъ тамтого. Дощева пора на сихъ островахъ е дуже неприемна, бо спиняе всякій рухъ и комунікацію а также некорыстно вплывае на здоровле Американцѣвъ. Въ самôй Манілѣ, наколи звѣе ся вѣтеръ и зачне льляти мовь зъ вѣдра, то можна улицями и на човнахъ плывати.

Досить, що пôдъ кождымъ взглядомъ мае сей край много особливостей. Звычаѣ людей, рослинность, звѣрята и т. п. рôжнять ся навѣть вôдъ нашихъ. Филипинцѣ будуютъ собѣ хаты зъ бамбусового дерева, покрываютъ пальмовымъ листемъ, а хаты тѝ суть неразъ такъ тѣснѝ и невыгоднѝ, що численнѣйша родина мусить душити ся якъ въ курнику.

Сплять они звычайно на дыляхъ и то всѣ разомъ, ѣдять пальцями, квасного не люблять нѣчого, а хлѣбъ зъ масломъ уважаютъ за присмакъ. Не легко тутъ можь достати свѣжого доброго масла, хиба спроваджуване. Цѣкаве еще те въ сѣмъ краю, що майже нема ту мухъ, але е за те велике множество малыхъ, червоныхъ мурашокъ, котрѝ суть далеко бôльшою карою якъ нашѝ мухи. Всюды они достануть ся, а где занадто замножать ся, тамъ чоловѣкови гôрка година.

машь.“ „Хочу, жебысь мѣ далъ такий квитъ, же съ тымъ цѣсаромъ ниґда ся не будешь баламутилъ.“ И той далъ му той квитъ. „Киѣ добрѣ по нихъ“, говоритъ капулясъ. Хромый проситъ: „то южъ насъ пустъ; што хочешь южъ машъ вшытко?“ „Ищи хочу таку пищалку, же якъ выйду заранъ на ґзіціръ пляцъ а на нѣ запискамъ, то жебы вшыткы тоты вояци коло ня стали штосъ ихъ одталь забралъ, што кашу варили “ И онъ далъ му таку пищалку и капулясъ ихъ выпустилъ зъ мѣха, а самъ сѣлъ зъ принцизами карты грати. Ту южъ рано — капуляса нѣтъ. Камаратя чекаютъ, не могли ся дочекати, пошли позерати до кляштору што ся стало съ капулясомъ. Придутъ ґу кляштору, позераютъ на ключову дѣрку, видятъ: капулясъ съ принцизами гратъ въ карты. Заразъ дали знати до цѣсаря. Цѣсаръ выйшолъ зъ великовъ парадовъ хпередъ капуляса и своихъ принцизохъ ґу кляштору и такъ ихъ до свого бурку (палаци). Якъ пришли до палаци, цѣсаръ зачиналъ робити гостину, але капулясъ говоритъ: „найяснѣйшій цѣсарю, не робъ гостину, бо я не мамъ коли, бо я о 9-ті годинѣ маю быти на ґзіціръ пляцу а и они, найяснѣйшій цѣсарю, най рачатъ тамъ прити. Будуть видѣти чудо и одберуть свое войско одъ мене, котре было забрате якъ кашу варило.“ Вышли всѣ разомъ на ґзіціръ пляцъ, сталъ капулясъ по серединѣ, якъ вынялъ собѣ пищалку, якъ запискалъ — вшытко войско коло нього стало и говоритъ капулясъ: „найяснѣйшій цисарю, ту машъ свое войско! А теперь пôдеме на обѣтъ.“ Приходятъ до палацы, капулясъ вынимать квитъ и дае цѣсарови, на котрôмъ былъ написъ, же южъ ниґда не буде малъ жадной цѣсаръ хъ своимъ краю прекашки. Тогды цѣсаръ зачалъ говорити, што троме мусять ся зъ его дѣвками женити. Такъ капулясъ повѣлъ: „я ся женити не буду а мои братя можуть ся женити, а я пôду по свѣтѣ.“ Й такъ тоты, што камѣня дусилъ и тотъ, што зелѣзо дусилъ и тотъ што горы переверталъ та ся поженили съ принцизами и зостали кралювати, а капулясъ пôшолъ гъ свѣтъ. Иде, иде, прийде ажъ до неба. Пукатъ до дверей, а св. Петро кричитъ: „Кто-то тамъ?“ „Я, капулясъ.“ „Про тебе ту нѣтъ мѣсця.“ „Та де пре ня мѣсце естъ?“ „Та тамъ доловъ“, вказалъ му на пекло. Капулясъ иде до пекла, дяблы брамы позамыкали, капуляса до пекла не пустятъ. Капулясъ ся вернулъ назатъ, засъ пукатъ до неба. Св. Петро кричитъ: „кто тамъ?“ „Я, капулясъ.“ „Я ти повѣдамъ, же ту мѣсця пре тя нѣтъ.“ „Та де?“ „Та тамъ доловъ десь былъ.“ Капулясъ иде назатъ до пекла. Дяблы якъ збачили — вшыткы брамы позамыкали, капуляса не пустятъ. Вернулъ ся назатъ капулясъ до неба, дуркатъ до дверей. Св. Петро кричить: „Кто тамъ?“ „Я, капулясъ.“ Разъ св. Петро отворитъ дверѣ и выйде вонка, разъ ту выпалитъ капулясови зъ едной стороны и зъ другой стороны по губѣ. „А знашь“, говоритъ св. Петро, „кетъ емъ ти казалъ просити славу небесну, то машъ теперъ вернено, а ту мѣсця веце не машъ — итъ до пекла.“ „Тамъ ня не хотятъ пустити, говоритъ капулясъ. „Тамъ тя мусятъ пустити“, говоритъ св. Петро, „тамъ твое мѣсце, бо ты говорилъ, же тобѣ славы небесной не треба.“ Схилилъ капулясъ голову доловъ и такъ иде до пекла. Пришолъ ку пекельнымъ брамомъ, дуркатъ а кричитъ, же го мусятъ пустити, бо имъ брамы потрепле. Такъ го дяблы пустили а онъ иде и роззиратъ по пеклѣ. Видитъ, же тамъ въ кôтлахъ смола кипитъ. Проситъ ся капулясъ, „што у тыхъ котлахъ?“ Дяблы говорятъ: „та смола“, а капулясъ: „говорте правду, бо заразъ идете до мѣха.“ Такъ дяблы говорятъ: „то сутъ грѣшны души.“ Разъ капулясъ малъ на собѣ велику ґубаню, знялъ зо ся а мачае по кôтлохъ такъ што вшытку смолу забралъ на ґубаню и вышолъ съ пекла геть на едну пасѣку. Зачне томъ ґубаньомъ по ннякохъ бити а зъ ґубанѣ лемъ вовцѣ ся поробили а ґубаня зостала цѣла чиста. Такъ капулясъ сѣлъ собѣ коло тыхъ вôвцьохъ и ихъ пасе. Ажь ту приходитъ ґъ ньому купецъ и хоче одъ нього тоты вовцѣ купити, а капулясъ говоритъ: „ни ти не продамъ, ни задармо недамъ, бо я тамъ пôду ажъ и тоты вовцѣ.“ Говоритъ купецъ: „ты тамъ негоденъ пôти.“ А капулясъ: „чомъ?“ „Та такъ; ты тамъ лемъ товдый пôдешъ де тоты вовцѣ. якъ однесешъ карты, пипку, мѣхъ и киѣ тамъ откаль есъ взялъ!“ Такъ зобралъ ся капулясъ и летитъ, несе карты, пипку, мѣхъ и киѣ тамъ одкаль взялъ. Приде тамъ на тото мѣсце, а тамъ стоятъ тоты сами двоме хлопы, одъ котрыхъ досталъ карты, файку, мѣхъ и киѣ и говоритъ капулясъ: „ту мате свои карты, файку, мѣхъ и киѣ, бо мѣ южъ веце того нетреба.“ А самъ капулясъ ся вернулъ назадъ ґу вôвцямъ и съ тима вôвцями пôшолъ до неба. И такъ капулясъ досталъ ся до неба.

Написалъ Ѓмитро Капитула, зъ McAdoo, Pa.
(Святкова Велика, пов. Ясло, Галичина).

Цѣкава баба.

Была една баба и завше нарѣкала, лала, проклепала Єву нашу прапрародѣтельку, же якъ бы не Єва, то мы бы были святыма на усе. Такъ разъ еденъ панъ богатый выслухавъ тоту бабу што уна такъ проклинае часто Єву и такъ давъ тотъ панъ поставети едну прекрасну хижу и давъ до ньой шеліякого ѣдла и дорогыхъ рѣчей и давъ поставети на серединѣ еденъ стôлъ и закрывъ тотъ стôлъ и давъ поімати едну мышь и давъ пустети мышь до едной мески и положити меску на стôлъ и закрывъ меску, штобы мышь не утекла. И дозволивъ богатый панъ ти бабѣ зо ушиткыхъ рѣчей уживати и ѣдѣня ѣсти, лемъ зъ отого абы баба не порушала, што лежетъ на серединѣ стола, бо якъ тото порушить такъ будеть выгнана зъ дому. Такъ за часъ баба была покойна и весела и панъ доходевъ, надзиравъ итъ бабѣ, бесѣдовавъ до бабы. Але баба помыслела, же она такъ попозератъ и нехто не буде о тимъ знати и пôдняла покревку, а мышь утекла и такъ баба ся засмутела и пôшла ся до кута запхати. И у часъ панъ натходетъ и кричить: „десте бабо?“ А она зо страхомъ: „тумъ пане, але тя ся бою.“ „Та чомъ такъ ся мене бояти?“ „Бомъ тото порушала штозъ ми заказавъ нерушати.“ „Ведешь ты не послухала мене; Єва не послухала Господа Бога то ихъ выгнавъ изъ раю — такъ само и ты итъ вонъ“ и выкопавъ панъ бабу зъ дому.

Подавъ М. Вовчокъ Мороховичъ,
Elmira, N. Y.,
(Пчоленна, Земплинска стол., — Угорщина).

Розточать му хату, зъѣдять поживу и нароблять шкоды, що не мѣра.

За 14 мѣсяцѣвъ мого побуту на Филипинахъ зазнавъ я вже всего подостаткомъ. Пражило мя сонце, правъ дощь; заглядавъ смерти въ очи, ходивъ по лѣсахъ, горахъ, мочарахъ и болотахъ. Правдивого спочинку не було нѣгде, бо рѣдко въ котрôй мѣсцевости позволили намъ затриматись довшій часъ.

Спати навѣть треба було неразъ на вогкôй земли и пôдъ голымъ небомъ. Часами лишь, наколи трафило ся яке мѣсточко, ночували мы по костелахъ, котрѣ ту суть досить великѣ и сильно збудованѣ. Въ хатахъ було небезпечно, бо дуже часто нападали тогды повстанцѣ, а навѣть запалювали домы. Въ кождôй важнѣйшôй мѣсцевости мы лишали по однôй компаніи и все ишли дальше и дальше. Одѣжь и черевики подерли ся на насъ, шкôра зъ плечей облѣзла вôдъ ґвера, а »танѣстра«, хоть и порожна, выдавала ся тяжкою мовь желѣзна. Тѣ сухарѣ и кавалокъ солонины, котрѣ въ нѣй знаходили ся, перемѣнялись часто-густо въ кавалокъ тѣста...

Я бувъ всегда здоровый, веселый и вытревалый ажь менѣ завидували. Але по кôлькохъ мѣсяцяхъ прійшла черга и на мене: заслабъ на червѣнку и цѣлыхъ пять днѣвъ мусѣвъ вôдлежати въ field hospital.

Менѣ було троха веселѣйше, коли надôйшовъ 15-ый реґементъ, бо въ нѣмъ знаходить ся також кôлькохъ рускихъ хлопцѣвъ зъ Пенсилвеніи. Они однакъ довго не забавили; пошли дальше о 40 миль, а мы того самого дня мали битву, въ котрôй зъ нашои стороны зôстало 15 забитыхъ а 35 раненыхъ.

Многѣ зъ насъ тѣшили ся, що зобачимъ еще оденъ край, поплывемъ до Хинъ. Вже навѣть все було спаковане, но на »нещасте«, прійшла вѣдомôсть, що тамъ вôйна кôнчить ся и мы лишились на давнôмъ мѣсци.

Фецько Коханъ,
читатель „Свободы."

Кумъ Грицъ и Василь.

Грицъ: — Що-жь тамъ чувати куме? Якъ виджу, йдете зъ майнôвъ, заробляете грошей щобы чимъ скорше взятись до »бизнесу«. Чи такъ?

Василь: — Пстъ — тихо, не горлайте на цѣле мѣсто! Вже и такъ вся Америка знае о тôмъ, що мы тамтого разу говорили. Помѣркуйте собѣ лишь, въ 41-мъ ч. »Свободы« я вычитавъ всю нашу розмову; — якійсь дѣдько (бодай щезъ) пôдслухавъ насъ и слово въ слово помѣстивъ въ ґазетѣ.

Гр.: — Вы ажь теперь се вычитали? Та-жь нашѣ розговоры помѣщають вже третый мѣсяць въ »Свободѣ«.

Вас.: — Такъ?! — ну дивѣть но вы ся. Першій разъ чую!

Гр.: — Тамъ до лиха! Чи-жь вы не пренумеруете »Свободы«?

Вас.; — Пренумерую, але я, бачите, жадноѝ ґазеты не читаю цѣлои, лишь переглядаю.

Гр.: — Ага, вже розумѣю; то вы лишь такъ — пяте черезъ десяте... Ну, ну, въ такôмъ разѣ можна васъ тамъ описати зъ ногами, а вы не будете нѣчого знати. А на кого дали вы голосъ пôдчасъ голосованя на президента сего вôвтôрка?

Вас.: — Я все голосую за Браеномъ.

Гр.: — Длячого?

Вас.: — Бо Браенъ е поступовый чоловѣкъ, стоить за бѣднымъ народомъ, а намъ робôтникамъ може учинити велику полекшу.

Гр. — Отъ видите, заразъ пôзнати, що вы и остатного числа »Свободы« цѣлого не читали. Тамъ було все описано, я вамъ однакъ еще скажу, що такъ само за Браена якъ и за Мекінлея будемъ такѣ сыти, якъ той мужикъ, котрый зъѣвъ два раки, понюхавъ табаки, и за живôтъ помацявъ ся, а живôтъ однакій... Они нѣколи не будуть стояти за робучимъ народомъ, проте треба намъ въ той спосôбъ дѣлати, щобы выбрати колись свого президента зъ робôтничои партіи. Той доперва може постояти за нами, бо буде знати бѣду, вôдчувати нашу недолю.

Вас.: — Овъ, овъ шкода, що я сего не знавъ, бувъ быбымъ давъ голосъ на кандидата зъ партіи робôтничои.

Гр.: — И гадаете, що вôнъ бувъ бы вже тогды выбраный? Нѣ кумцю, нѣ! Мусимъ еще просвѣщатись, пôзнавити свою силу и лучити ся въ одну велику непоборимy громаду. Якъ се наступить, тогдѣ и побѣды доконаемъ.

Вас.: — Може бути — наколи насъ до того часу не знищать и не вывѣшають... Недавно тому я чувъ, що такихъ людей звуть въ Европѣ соціялістами и переслѣдують ихъ въ страшный спосôбъ: замыкають по арештахъ выганяють на Сибиръ, стрѣляють и вѣшають.

Гр.: — То якъ где; — але надôйде часъ и година, що оно скôнчить ся, а порядокъ мѣжь людьми вôдмѣнить ся на добре.

Вас.: — Дай Боже!

Пôдслухавъ Чалый.

НОВИНКИ.

— Памятайте на „Руско-Народный Домъ Еміграційный въ Америцѣ" и высылайте жертвы до касіера пôдъ адресою: Mr. John Parylak, 436 East 76 st., New York City, а вразомъ увѣдомѣть о тôмъ секретаря пôдъ адресою: Mr. K. Kirczov, 140 Essex Str., Jersey City, N. J.

Комітетъ.

— На жадане многихъ читателѣвъ стане выходити „Свобода" на будуче въ Четверъ, а не въ Середу якъ се було доси.

Квитъ.

Симъ посвѣдчаю, що одержаламъ зъ касы „Р. Н. Союза" посмертну запомогу по моимъ мужу Антонію Олексѣ въ сумѣ $600.00. За скоре выплачене складаю урядови „Союза" сердечну подяку.

Параска Олекса.

Northampton, Pa. 22. окт. 1900.

ПРИ СВѢДКАХЪ:
Михайло Дода,
Василь Гришко.

— **Злочину** морду на цѣлôй родинѣ мѣщанина Шатомировича въ Клявдовôй на Угорщинѣ допустивъ ся Ю. Бурегонъ. Маючи на него якусь злôсть, дôбравъ собѣ до помочи свого шваґра Дунчу, дôставъ ся въ ночи до помешканя ворога и сокирою розчерепивъ ему голову на двое. Такъ само учинили опôсля его жѣнцѣ и дѣтемъ — 5 лѣтному хлопчикови и 6 мѣсячнôй дѣвчинѣ. Убійникôвъ выпапала жандармерія, а сими днями мають ихъ вôддати пôдъ судъ.

— **Дуже** не милу пригоду мавъ король грецкій Юрій на выставѣ парижской, бо много бракували, а бувъ бы доставъ ся до арешту. Самъ оденъ, безъ оточеня, зайшовъ вôнъ на обѣдъ до одной реставраціи, а коли вôдходивъ, властитель не мôгъ ему вбрати ся въ пальто и вштавъ пôдъ паху парасоль. Король цѣлкомъ забувъ, що прійшовъ безъ парасоля, проте вôдôйшовъ зъ чужою власностію. По хвили зачавъ правдивый властитель шукати за своимъ парасолемъ, а не знайшовши его, качавъ собѣ властителеви заплатити за него и вышовъ на мѣсто. На другôй чи третôй улици здыбае якогось панка зъ своею власностію; а не знаючи, що то король, починае рôжно называти его и вôдбирати парасоль. Зчинило ся збôговисько, зъявивъ ся поліціянтъ, и вже мавъ брати короля до дѣры, коли втôмъ зъявило ся кôлькохъ людей, шепнули щось поліціянтамъ, котрѣ вôддали королева поклôнъ, пропустили его и почали розганяти збôговиско.

— **Баба** (такъ зовуть Русины величезну статую Свободы освѣчаючу свѣтъ), що стоить на маленькимъ островѣ въ заливѣ ню йорскимъ, хилить ся до упадку, въ наслѣдокъ ржи и браку догляду. Статую сю дарували Французы Американцямъ въ 1886 роцѣ. Встыдъ що Америка такъ мало дбають о сей великій даръ.

— **Касіера** Сполуч. Державъ Е. Н. Roberts-а заскаржила власна сестра о звороть 21 тысячь доляровъ, котрѣ она ему дала, щобы ихъ вложивъ въ добрый бизнесъ — а котрѣ п. Roberts не звернувъ еѣ потôмъ вновѣ. Въ наслѣдокъ того теперифъ хоче великого чоловѣка арештувати.

Брата президента Бразиліи забивъ фармеръ Angelo Suugeresti въ Ріо де Жанейро. Братъ той называвъ ся Камиосъ Солесъ и бувъ высшимъ офіцирôмъ въ бразилійскôмъ войску.

— **Сильный** выбухъ ґазу наступивъ 30. м. м. въ копальни угля въ Edwardsville, Pa. при чôмъ пять людей зôстало забитыхъ на мѣсци, а шесть е такъ попеченыхъ, що нема навѣть надѣи утримати ихъ при житю.

— **Зъ** многихъ мѣсцевостей Канады доносять, що тамъ вже теснуть сильнѣ морозы и часто перепадають снѣги, а одень ученый зъ Монтреалю пророкуе, що сима буде въ Канадѣ такъ остра якъ рѣдко котра передъ тымъ. Если возьме ся на увагу, що тамъ не чувати за легкій зимы, то можна сему повѣрити.

— **Ходить** поголоска, що австрійскій наслѣдникъ трону архикнязь Францъ Фердинандъ хоче зречи ся короны въ користь своихъ братьевъ Оттона и братанця архикнязя Кароля. Посварився онъ зъ родиною Габсбурґовъ черезъ те, що не оженивъ ся зъ королевною лишь зъ »простою« ґрабянкою и тому ся здае ся е причиною такого кроку.

— **Велика** експльозія (пожаръ) повстала въ хемічной фабрицѣ Тарантъ Ко. въ Ню Йорку Cor. Warren & Greenwich str. дня 29. октобра. Все згорѣло и притôмъ мало стратити жите 25 людей.

— **Велике** нещасте стало ся на льокальной желѣзници графа Е. Зичи въ ґігарскомъ комітатѣ на Угорщинѣ. 15 робôтникôвъ везли нею дрова, а коли выѣхали на высокій горбокъ, зôрвалась гальма, тоди машина и потягъ зъ страшною скоростію почивъ гнати до мосте, пол женого надъ глубокою пропастію... На самôмъ мостѣ выскочивъ зъ шинъ и покотивъ ся въ безодню. Въ наслѣдокъ чого три робôтники зôстали забитѣ, а вôсемъ е тяжко покалѣченыхъ.

— **Холера** все ще лютуе въ англійскихъ Индіяхъ. Вôдъ 10 го до 28-го августа с. р. запедужало тамъ 526 осôбъ на сю хоробу.

— **Н. Т. Куртичановъ** зъ стейту Орегонъ пише намъ, що у нихъ сего року урожай середній та що теперь у нихъ тепло и дошу досыть.

— **Всѣхъ** мешканцѣвъ въ Спол. Державахъ було 1-го Юлія сего року 76 и чверть міліона, значить, за 10 послѣднихъ лѣтъ прибуло въ Спол. Державахъ людей о 13 и чверть міліона.

— **Аґентъ** американского библійного товариства доносить зъ Хинъ, що въ наслѣдокъ послѣднихъ розрухôвъ всѣхъ протестантскихъ місіонарôвъ згинуло 93, католицкихъ 35.

— **Розбивъ** ся потягъ въ De Hout, Montana; 7 людей убитыхъ, 20 покалѣченыхъ.

— **За** 5 центôвъ можна телефонувати въ Chicago. Грошѣ кидаесь до призначенои на се скрыночки. Компанія задумуе поставити въ Chicago 60 тысячь такихъ машинъ и зробити »бизнесъ«.

— **Въ Росіи** грозить сего року людямъ великій голодъ задля лихихъ живъ.

— **Велика** буря зо снѣгомъ и дощемъ була на тыхъ днихъ въ Англіи.

— **Гадавъ** що заробить, а стративъ жите Иванъ Терга селянинъ зъ околиць Темешвару на Угорщинѣ. На поляхъ, где вôдбувались маневры знайшовъ вôнъ гарматный набôй, сховавъ старанно за пазуху и понѣсъ до одного купця продавати. Вже добивали торгу, купецъ хотѣвъ заплатити, коли въ тôмъ выпавъ имъ набôй зъ рукъ, експльодувавъ и розôрвавъ Ивана Тергу на кавалки.

— **Великій** пожаръ навѣстивъ недавно двѣ мѣсцевости въ Галичинѣ: въ селѣ Пôдгородю коло Рогатина погорѣло 25, а въ Ивановцѣ, теребовельского повѣта 24 господарствъ зô всѣми сегорôчными зборами. Школа выносить до 32 тысячь злр.

— **„Р. Н. Союзъ"** буде принимати въ другій мѣсяць молодыхъ и здоровыхъ членôвъ безъ вступного.

— **451** міліонôвъ доляровъ золота було въ касѣ Спол. Державъ 26. октобра.

— **На фондъ** школьный зложили урядники »Р. Н. Союза« при нагодѣ засѣданя вôдбувшого ся 31. жовтня б. р.:

Алексій Шаршонь	$1.00
Иванъ Ардань	1.00
Несторъ Дмитрôвъ	1.00
Антôнъ Бончевскій	1.00
Андрей Добошъ	50
Петро Рончковскій	25
Василь Гришко	25
	$5.00
Стефанъ Макаръ	25
Разомъ	$5.25
Вже квитована сума	166.96
Фондъ школьный выносить	$172.21

Ант. Бончевскій, касіеръ.

Нападъ Индіянъ на нашихъ людей въ Люценѣ, въ Бразиліи.

На кольоніи Люценѣ (коло Курітибы) дня 14. вересня о год. 11-ôй рано, вôсѣмъ кольоністôвъ, котрѣ були занятѣ въ лѣсѣ при рубаню дерева зôстали несподѣвано обскоченѣ Индіянами. Индіянôвъ було дуже богато и они въ однôй хвили помордували 8 кольоністôвъ, 5-ти лѣтного хлопця и одну жѣнку, що несла працюючимъ воду. Потôмъ зрабували 3 домы и утѣкли въ лѣсы. Помордованѣ зôстали: Игнатій Ничь зъ женою и двома сынами, Михайло Паньковъ, Пилипъ Бородѣй, Онуфрій Мельничокъ, Марцѣнъ Пенцакъ, Михайло Войдило и его братъ Игнатій.

— **Часть** англійского войска вернула зъ полудневои Африки до Лондону. Радôсть зъ тои причины була дуже велика, а скôнчилась тымъ, що 10 людей, мѣжь ними двое дѣтей, зôстало убитыхъ пôдчасъ „принятія" а сотки покалѣченыхъ и вôдвезеныхъ до шпиталѣвъ. Кромѣ благодарственного богослуженя въ катедрѣ св. Павла — піятика була головною цѣхою сего принятія:

— **Угльовѣ** компаніи приобѣцяли платити людямъ що два тыжднѣ если бôльшôсть сего зажадае. Робôтники въ Вилксберахъ и околици збирають пôдписы тыхъ що хочуть мати двонедѣльну пейду и сподѣють ся, що будуть еѣ доставати почавши вôдъ 1-го децембра.

— **Внукъ** англійскои королевы, що воювавъ противъ Бурôвъ въ полудневôй Африцѣ померъ на тифоідъ.

— **Злодѣя** що обôкравъ First National Bank въ Ню Йорку на $690.000 спôймали въ Бостонѣ.

— **Василіянинъ** Михнякъ, а не Малинякъ выѣхавъ до Бразиліи, якъ мы були фальшиво подали за галицкими ґазетами.

— **Страшна** експльозія наступила въ майнахъ въ Phillippi, W. Va. 32 людей убитыхъ, понадъ 100 раненыхъ. Причиною выбуху бувъ ґазъ а також динаміт и порохъ зложеный не знати длячого въ майнахъ. Зъ убитыхъ Иванъ Петракъ бувъ правдоподôбно Русинъ а може и Позпацкій и Воленскій.

— **J. Wanamaker** зъ Филаделфіи офѣрувавъ $50.000 на выслѣджене и укаране выборчихъ опустôвъ въ Пенсилвеніи.

— **Плюнувъ** нехотячи R. Elkins въ Ню Йорку на переходячого J. Sweet-а — сей вынявъ револьверъ и забивъ неосторожного на мѣсци.

— **Жены** мають право голосувати на кандидатôвъ на президента въ стейтахъ: Colorado, Utah, Wyoming и Idaho.

— **Богато** сѣна згорѣло на »вестахъ« бо не було добре высушене а зложене въ стирты. Ґазы выходячѣ зъ сѣна пôдносили его температуру въ денекотрыхъ выпадкахъ ажь до 374 ступенѣвъ Fahrenheita.

— **Сеи** зимы сподѣють ся великого голоду въ Хинахъ, а то зъ причины лихихъ дорôгъ и рабôвництва европейскихъ и американскихъ христіянскихъ войскъ.

— **Кождый** хто ще не бравъ »Свободы«, а пришле намъ $2.00 дôстане квитъ, що заплативъ за ґазету ажь до 1. януара 1902 року.

— **Всѣхъ** кому на тôмъ залежить повѣдомляю, що мôй адресъ въ Америцѣ е такій:

Rev. St. Makar,
Box 13,
U. S. A. Mt. Carmel, Pa.

Жертвы на запомогу для страйкерôвъ въ Пенсилвеніи зложили:

Попередно	$129.25
Русины зъ Troy. N. Y., (зôбравъ о. Н. Дмитрôвъ)	$9.00
Разомъ	$138.25

— **34 тысячѣ** людей жадають пенсіи вôдъ Спол. Державъ въ наслѣдокъ испанско-американскои вôйны.

— **До** школъ ходило минувшого року въ Сполуч. Державахъ около 17 міліонôвъ людей.

— **Братство** св. Ивана Хрестителя въ Buffalo, N. Y. буде принимати въ першу недѣлю въ грудни новыхъ членôвъ за оплатою вступного въ сумѣ одного доляра. На тôмъ мітинґу будуть выбиратись також новѣ урядники, змѣнятись статуты и полагоджувати дуже важнѣ справы. Кождый членъ братства мае явитись пôдъ карою одного доляра. Мітинґъ вôдбудесь въ домѣ пôдъ числомъ 81 Churchill Str.

Стефанъ Миздзѣнъ, предсѣд.
Фесько Олѣяръ, касіеръ,
Ив. Бурштинъ, секретарь,
Васько Юрчакъ, Андрей Струсъ, } опѣкуны хорыхъ.

— **Аґентами „Свободы"** зъ правомъ колектованя грошей суть:

Стефанъ Калакука, Jersey City, N. J.
Иванъ Бурштинъ, Buffalo, N. Y.
Василь Гришко, Northampton, Pa.
Василь Тылявскій, S. S. Pittsburg, Pa.
Алексій Шаршонь, Shamokin, Pa.
Яковъ Руданичь, Elmira Heights, N. Y.
Петро Г. Рончковскій, Troy, N. Y.
Александеръ Патроль, St. Louis, Mo.
Г. Дзюбинскій, Plymouth, Pa.
Левъ Монѣта, Lansford, Pa.
Иванъ Котанчикъ, Welter, Pa.
Кость Поступакъ, McAdoo, Pa.
Дим. Ванько, Ansonia, Conn.
Василь Рудко, Winnipeg, Man., Canada
Иванъ Сабатъ, Yonkers, N. Y.
Костьо Дубиньскій, Simpson, Pa.
М. Ґовда, Edmonton, Alberta, Canada.
Иванъ Дрогомирецкій, Pleasant Home Man., Canada.
Иванъ Фариникъ, Trauger, Pa.

Редакція.

ПОСМЕРТНѢ ВѢСТИ.

✝

Митрополитъ Йосифъ Сембратовичь померъ въ Римѣ. Похороны вôдбулись дня 24-го жовтня. Покôйный бувъ всегда пріятелемъ нашого народу и обряду, любивъ щиро свôй край, черезъ ворогôвъ однакъ прійшлось ему вмирати далеко на чужинѣ...

Вѣчная ему память!

Пѣснь о козѣ.

Ой ме, тай бе — коза иде
И лѣво-славный »Свѣтъ« жере,
Где кождый все одно знайде:
Лишь ме, тай бе, лишь гавъ, тай ве!..

Мовь хортъ бѣдацтво те худе —
Ногами ледво вже плете,
Бо въ »Свѣтѣ« тôмъ дурне саме...
Вôдъ чого-жь сытою буде?

То-жь всегда ныдѣе проте,
Лишь голова еи росте —
Вôдъ тыхъ дурницъ що въ »Свѣтѣ« е
И вже погана що ажь фе!

Чалый.

ДЛЯ НАШИХЪ ДѢТЕЙ.

BERTIE AND NELLIE PAY A VISIT TO PATTY

Aunt Mary's little basket carriage, drawn by This and That and attended by Ben, was well known in the villages round. Bertie and Nellie often went with her when she made visits to her poorer neighbors and learned what pleasure trifling gifts were capable of giving from a loving, gentle hand like their aunt's. Sometimes it was a frock for a baby or a bonnet cleaned and retrimmed for its mother, sometimes it was an interesting book with large print for an old man or a transparent drawing slate and a stock of pencils for a sick child's amusement when not able to run out and play and yet too well to lie in bed all day. With her gifts Aunt Mary always had a loving

SHE SAID THEY MIGHT FOLLOW HER INTO THE COTTAGE

word of sympathy which made them doubly welcome. A hint as to cooking or sewing or coming to church regularly was taken kindly from the good lady. One day Aunt Mary said she was going on rather a longer drive than usual and asked the children whether they would like to come with her.

"Oh, yes, Aunt Mary. Where is it we are going?"

"To a village far away there among the hills. It is not a very good road for This and That, but never mind, I am anxious to take you. There is something to see there which may do you good."

"Something to see! What, auntie? Tell us."

"No. We will wait till we get there. It was put into my head that it would be a good sight for a certain little girl I know who came crying to me this morning with a thorn in her finger and said she could not let Susan take it out, for she could not bear pain."

Nellie blushed. She knew who this little girl was. After dinner they set off, Aunt Mary putting in a basket which was full of many good things, the children were sure. Nellie and Bertie sat behind, as Ben wanted to drive. The road was bad in one part, and Aunt Mary thought This and That would need a stronger arm than hers to hold them in going down the hills. It was a pleasant drive over a wide common at first and then down a sandy lane which led to a valley between two sloping hills. Behind the hills, where the mountains shut in a little lake, lay Deep Glen, Aunt Mary's country home. A pretty little village nestled here, but they went on and on till they came to another narrow lane, up which This and That must climb. Here Bertie and Nellie got out and walked with Ben, who climbed up the steep hedges for brier roses and straggling honeysuckle and gathered the children quite a lovely nosegay. Getting up the hill was a long business, for This and That were allowed to rest many times, Ben putting a stone behind the wheels and going to praise and pat his favorites, as if they were performing a great feat by dragging the light weight of Aunt Mary and the basket carriage up the hill.

The top was gained at last, and two or three cottages stood just beyond. Before the first Aunt Mary stopped. A little white headed boy playing in the road waved his cap and then went running up the patch to the cottage door, calling out to some one within named Mollie. Mollie proved to be a tall girl of 11, who came out smilingly to greet Aunt Mary.

"How is Patty today, Mollie?"

"Much as ever, ma'am. Will you please to come in? Mother's gone down to Farmer Jiles' for a day's work," answered Mollie.

Aunt Mary got out of the carriage, and, giving Bertie the basket to carry, she said they might follow her into the cottage. It was a tidy room they entered, but no one was there. Aunt Mary seemed to know the way. She opened a door at one end of the kitchen and said, "I may go up, I suppose, Mollie?"

"Oh, yes, ma'am," said Mollie, who was trying to keep Bill, the white headed boy they had seen in the road, from pushing up against the children. "Patty will be rarely glad to see you. It's been a bad day with her."

Bertie and Nellie climbed up a few steep stairs after their aunt and entered a little low room with a sloping roof, where in a small bed lay a little girl with a thin, pale face and large, dark eyes, which in spite of the dark rings round them and the sunken hollow cheeks beneath had a bright expression.

"Well, Patty, my child," she said as a little, shrunken, thin hand was eagerly stretched out, "how are you today? I have brought two little friends to see you. Put the basket down, Bertie, and come and speak to Patty."

Bertie obeyed, and he and Nellie each took the sick child's hand in theirs for a moment and then seated themselves on one wooden chair which Mollie dusted, while Aunt Mary took the other.

"I am so glad to see you," said Patty. "It has been a bad day, but I am better now," she added brightly, "and I can talk to you now, ma'am. Oh, I like to see that little boy and girl so much!" Patty's eyes rested on her little visitors with a sort of earnest admiration very touching.

"I have brought you some strawberries, Patty, and some flowers and cream and a little loaf Susan baked for you and some beef tea. Now, Mollie, bring us two plates, and we can take the things out of the basket. I dare say Patty would like some strawberries. Give her some, Nellie." Nellie picked some fine ones from the rest and went up to Patty with a smile.

"Put them in her mouth, dear," said Aunt Mary. "She can't use her right hand, and the other is very weak, but stronger than it was, Patty?"

"No; not much. I shall never be well again. I know that, but if I could only use my hands it would be such a comfort, but it's all right and best, ma'am, and you have taught me to try to bear it."

"You have tried, dear child, and not in vain. Look! I have brought you a new picture. Shall I tack it upon the wall beside the other?"

"Thank you, how kind! Oh, that is a beauty! Tell me about it, please."

Aunt Mary told her how it was a picture of him who bore our griefs and carried our sorrows and ever lives to make intercession for us who are suffering and weak. The picture showed our Lord bearing the cross up the hillside of Calvary, and underneath was printed, "Surely he hath borne our griefs." Little Patty's dark eyes filled with tears as Aunt Mary spoke softly of this man of sorrows, and yet she did not look sad as she said: "I am happy now. When the pain comes ever so bad, I shall think of him, and if I am cross or impatient I shall ask him to help me, and he will. I am very happy."

Very happy there in that little room, unable to move hand or foot from her bed, often in pain—"terrible pain," as Mollie said. It was a lesson Bertie remembered long and Nellie never forgot. After reading and talking a little more Aunt Mary and the children left the cottage. All the way home they were subdued and quiet.

"Will she die, Aunt Mary?" asked Nellie. "That poor little girl!"

"I cannot tell, dear. She can never be well, and yet, Nellie, this time last summer she was as well as you are now."

"Oh, auntie!"

"Yes. Patty was climbing over a gate with Billy, the little boy you saw, last harvest time, and her foot slipped, and she fell heavily with the child. From that day she had a pain in her side, and in the winter she caught a violent cold which settled there, and gradually she lost the power of moving her right arm and leg. She has been what we call paralyzed ever since, and sometimes the pain in her side is very, very bad."

"Aunt Mary," said Bertie, "I know I could not bear pain as Patty does. I might try, but I could never be happy. She said she was happy."

"I believe she is, my boy, really happy, but she has that which makes any one rich, the 'pearl of great price.'"

"If I am ill, I hope I shall have it, too," said little Nellie.

"We shan't be like Patty, you know," said Bertie. "We shall"—

"Hush, Bertie. You cannot know how long you may have your health and strength granted you. That is why I believe it to be good for even little children like you and Nellie to see the sick and suffering sometimes, especially if they are children too. It makes us number up our daily blessings, which too often we never think

"LOOK! I HAVE BROUGHT YOU A NEW PICTURE!"

of. When you return to your happy home, I hope you will sometimes think of little Patty and her patience in her suffering and weary life."

"If ever I am discontented and cross," said Nellie, "I hope I shall remember her."

Bertie did not speak, but he loved his little sister dearly, and he stooped and kissed her softly. She returned his kiss, and so the drive ended quietly but happily.

"Run on the terrace, children, till you hear the first dinner bell ring for dinner," said Aunt Mary as she entered the house.—Florence Redington Wade in Pittsburg Dispatch.

A Strange Russian Town.

An entire town has recently been discovered in the dominions of the czar of the existence of which no one seems to have had any idea. Deep in the forests of the Ural lies a flourishing city, the inhabitants of which speak a curious language of their own and seem to form a sort of ideal commonwealth in which taxes and tax gatherers among other troublesome things are unheard of.

ВСЯЧИНА.

— Въ Хинахъ есть все не такъ якъ въ насъ, все на вôдворотъ. Женщины не носять тамъ спôдниць, робôтники не мають дня вызначеного на вôдпочинокъ, а высокй урядники и великй паны не мають жадного гонору анѣ амбіціи. Дальше — почетнымъ мѣсцемъ есть тамъ сторона лѣва, жолудокъ пробуткомъ мудрости (а не голова); здôймане капелюха передъ кимсь уважає ся за велику зневагу, а бѣлу барву носять они на знакъ жалобы. Мыши, щуры, глисты земнй и гнѣздо птаха ноґаля, се въ Хинця найбôльшій присмакъ, а найтяжшою журбою и карою божою для него суть его дѣти, котрй родять ся а не хотять — умерати.

— Єсли невôльникъ не пôрве кайданôвъ (ланцухôвъ), то кайданы зломлять невôльника.

ГАТКЫ (ЗАГАДКИ*).

1) Штерме орелы одной яйце знесли.

2) Лѣтатъ крылъ немає, сѣдать пихъ не має.

3) Штерме братя єденъ хлѣбъ не можуть изъѣсти.

4) Штерме братя єденъ другого не може здогонети.

5) На горѣ дырва рубають, до валалу трѣски падають.

6) Питъ стрѣховъ то змокла, а на вонъ то суха.

7) Буде нехъ сто уєдно а єденъ ѣмъ роскаже и ѣхъ роздрылѣє.

8) На горѣ тучный веперъ лежить?

9) Што то у зимѣ ся бѣліє, о яре сѣріє, у лѣтѣ зеленѣє, а осене жовтѣє?

10) Є у насъ такый когутъ, што увинъ попитъ землю идетъ, а косици му до горы стоять?

11) Лѣзе, лѣзе по желѣзи, души нема душу несе?

12) Хто на свѣтѣ на самый перетъ умеръ?

13) На кôлько Исусъ Христосъ кленцѣвъ бывъ прибитый?

14) Хто єсъ матеровъ нашовъ тѣлесновъ на свѣтѣ?

15) Хто єсъ матеровъ душевновъ на свѣтѣ?

16) Хто живъ вайдовше на свѣтѣ?

17) 700 кабативъ, а вѣтеръ задує, плечи єй голы?

18) Єсъ у насъ єдна панѣ, седеть соби на пецу у червенимъ кабатеку?

Подавъ М. В. Морохович.

*) Вôдгадки будуть въ слѣдуючôмъ числѣ

НАДÔСЛАНЕ.

Думка.

Ой бѣда-жь ми на тôмъ свѣтѣ
У чужинѣ жити —
Нема кому пораненой
Рученьки завити.

Нема кому потѣшити
Нѣ пожалувати,
Ой мушу я свою руку
Та самъ завивати.

Кобы жѣнка, дѣти були —
Бы ся розплакали
Скорше бы си мои раны
До купы стулили.

Н. Г. Пейко.

Учѣте ся, браты мои!
Думайте читайте,
И чужому научайтесь,
И свого не цурайтесь!
Т. Шевченко.

Всюды нѣвечить ся правда,
Всюды пануе брехня,

Въ вашихъ лишь серцяхъ, о братя,
Най не повстане вона!
Ив. Франко.